

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ I „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,50 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.
Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Redakcja i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowe Miasto.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowe Miasto-Pomorze.

ROK XIX

NOWE MIASTO LUBAWSKIE, CZWARTEK, DNIA 20 LIPCA 1939

N — Nr 86

Inż. Edward Klemp.

Co każdy o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej wiedzieć powinien?

Artykuł ten i następnym na powyższy temat są bardzo aktualne, gdyż nie każdemu dane jest uczęszczać na kursy o. p. l. g. Toteż radzimy je uważnie przeczytać, a także zachować, aby móc sobie ich treść w razie potrzeby w pamięci odświeżyć.

Przyszła wojna europejska czy światowa, o ile by do niej w bliższej czy w dalszej przyszłości dojdzie, m. i. i. tym będzie się różniła od poprzednich, że prowadzona będzie nie tylko na froncie wojakowym, ale również cywilnym, toteż wymagać będzie dużego przygotowania moralnego i fachowego od każdego obywatela.

Niewątpliwie w przyszłej wojnie odegra dużą rolę lotnictwo z wszystkimi jego środkami działania oraz gazy bojowe, stosowane jeszcze skromnie w czasie wojny światowej, a mające odegrać wielką rolę w wojnie nowoczesnej.

Tutaj od razu chciałbym się zastrzec, że nie w celu straszenia piszę o gazach bojowych, — bo spokój czy wojna to jeszcze zawsze w rękę Boga — ale w celu uświadomienia i pouczenia o środkach obrony przeciwgazowej.

Bardzo często spotykamy się z pogłoskami, a nawet twierdzeniami o nadzwyczajnych wynalazkach w dziedzinie gazowej u naszych nieprzyjaciół, na które podobno nie ma żadnych środków obronnych. Pogłoski te są zupełnie bez uzasadnienia, a śmiało można powiedzieć, że ma się tu do czynienia z jednym ze sposobów propagandy nieprzyjacielskiej, która dąży do tego, ażeby już przed wojną rozbroić moralnie swego przeciwnika, szczególnie przez wytworzenie u niego psychozy bezradności i świadomości własnej bezbronności. Często słowo to mu się udaje, bo rzeczywiście spotyka się ludzi, którzy okazują nawet pewną niechęć w kierunku przygotowania się do odpowiedniej obrony na wypadek wojny, a czynią to właśnie w poczuciu własnej bezradności i bezbronności.

Takiemu stanowi, powodującemu załamanie psychiczne, należy przeciwstawić pełne uświadomienie o roli obywatela na wypadek wojny, należy wskazać, jakie niebezpieczeństwa czekają go w wojnie i jak można i należy im przeciwstawić. Mogę tu zapewnić, że lotnictwo razem z gazami bojowymi mimo swego groźnego znaczenia nie będą stanowiły większego niebezpieczeństwa dla społeczeństwa zorganizowanego i w pełni uświadomionego, a na odwrót bezradność społeczeństwa może spowodować katastrofalne jego niszczenie, tym bardziej, że przyszła wojna wymagać będzie dużego indywidualizmu, t. zn. każdy zostanie zmuszony do samoobrony względnie obrony własnej rodziny.

Nie ulega wątpliwości, że nieprzyjaciół w wojnie posługiwać się będzie metodą zaskoczenia. — Nadaje się do tego szczególnie lotnictwo. Należy się więc liczyć z tym, że zabraknie czasu w chwili niebezpieczeństwa na to, ażeby wskazać każdemu, w jaki sposób ma się bronić, ale życie i bezpieczeństwo każdego człowieka będzie zależało od własnej jego świadomości.

Ażeby posłać tę świadomość, zadajemy sobie pytanie, z jakimi środkami napadu lotniczego musimy się liczyć i jakie sposoby obrony zastosujemy.

Pragnę wyjaśnić, że mówię tu będąc o środkach obrony biernej, jedynie możliwej dla ludności cywilnej, natomiast nie będąc zajmował się obroną czynną, która należy do wojska. Jasną jest rzeczą, że atakowi lotniczemu nieprzyjaciela przeciwstawić się nasze lotnictwo, nasza artyleria przeciwlotnicza, w ogóle nasze wojska z całym skomplikowanym aparatem obrony i ataku, jednakowoż trzeba się liczyć z tym, że może się udać nieprzyjacielowi przedrzeć przez nasze linie wojskowe, a wtenczas od stopnia uświadomienia społeczeństwa zależeć będzie jego bezpieczeństwo.

Środki napadu lotniczego możemy podzielić na:

1) Ulotki, odezwy i broszury propagandowe,

- 2) środki zapalające,
- 3) materiały wybuchowe,
- 4) bakterie chorobotwórcze,
- 5) substancje chemiczne trujące.

Omówię je po kolei:

Ulotki odezwy i broszury propagandowe.

1) Propaganda nieprzyjacielska może odegrać bardzo dużą rolę w wojnie. Przez fałszywe uświadanie społeczeństwa kraju atakowanego będzie ona zmierzała do jego rozbrojenia moralnego — i zmniejszenia jego chęci oporu. Przeciwstawił się temu nasza własna propaganda, jednakowoż w interesie i obowiązkiem każdego Polaka będzie przeciwstawić się tej propagandzie indywidualnie i uważać nieświadomych o istotnym stanie rzeczy, bo pamiętać zawsze należy o tym, że wojnę w przyszłości nie rozstrzygną jedynie wojska na froncie, a raczej właściwa, silna moralnie postawa narodu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Obchody grunwaldzkie. Stronictwa Narodowe.

Warszawa. W archikatedrze św. Jana odprawił w sobotę mszę św. ks. arcybiskup Gall, odśpiewano pieśń „Bogarodzico“ i „Te Deum“. Jedynym obchód zwycięstwa grunwaldzkiego urządziło w stolicy Stronictwo Narodowe i to w sali Stow. Techników. O godz. 19 przed pomnikiem ks. Józefa złożyło SN. wspaniałe wieniec, po czym delegacje 14 kół Str. Narod. w Warszawie zaczęły nadsyłać pojedynczo na miejsce zgromadzenia (na przemarasz w ordynku nie zezwolono).

W pięknie udekorowanej Orłem Białym i 2 olbrzymimi „mieczami Chrobrego“ sali ustawił się na komendę sztesa Zarz. Stołecznego SN. Góreckiego poczty sztandarowe „Sokoła“, Zw. Hallerczyków, Zw. Dowborczyków i kół Str. Narodowego, które powitali licznie zebrani hymnem „Nie rzucim ziemi“.

Referat wygłosił znakomity mówca mec. St. Szurlej. Podniosłe i gorące słowa mówcy przerywały burze oklasków. Rezolucję, odczytaną przez prez. Góreckiego, przyjęto z aplauzem. Odśpiewaniem „Hymnu Młodych“ zgromadzenie zakończono.

Prezes dr Bielecki przemawiał w Bydgoszczy.

Bydgoszcz. We wspaniale udekorowanej sali Resursy Kupieckiej za stołem prezydalnym stanęło 10 proporców kół bydgoskich i chorągiew SN.

Zebrań zagal w obec po brzegi wypełnionej publicznością sali prezes pow. SN. red. Fiedler, po czym na mównicę wszedł witalny owacyjnie prezes Zarządu Głównego Stron. Narodowego dr Tadeusz Bielecki z Warszawy. Przemówienie dr Bieleckiego pochłaniano z głęboką uwagą i z zapartym tehem. W końcu urządzono mówcy, który stwierdził, iż „Naród Polski, zdrowy moralnie, duchowo zwarty, silny fizycznie, wyznający ideologię narodową i działający z nią zgodnie — to potęga, która dokonać może wielkich dzieł“, długotrwałą owację.

Red. Fiedler zacytował następnie kilka fragmentów z „Krzyżaków“ Sienkiewicza, a sekretarz pow. SN. mgr Szlupka odczytał rezolucję, przyjętą oklaskami.

„Kurier Bydgoski“, który nie jest pismem Stronictwa Narodowego, stwierdza: „Dawno nie pamiętamy w Bydgoszczy zebrania na tak wysokim poziomie, o takim nastroju entuzjastycznym i takiej reakcji zebranych“.

Dr Bielecki przemawiał również na obchodach grunwaldzkich, zorganizowanych na Górnym Śląsku.

Poznań. W sali „Olimpii“ Stron. Narodowego urządziło wspaniałe obchód grunwaldzki. Do olbrzymich tłumów przemówił m. in. b. poseł Stefan Sacha, redaktor naczelny „Warsz. Dziennika Narodowego“.

Poza tym Str. Narod. zorganizowało szereg akademii w wielu większych i mniejszych miastach całego kraju. Na Wileńszczyźnie obchody organizowało KSM, odbyły się też tu i ówdzie akademie z ramienia PZZ.

Straszna katastrofa kolejowa wydarzyła się pod Wilanowem.

Zderzyły się dwa przepełnione pociągi motor. Trzy wagony spłonęły, 8 zabitych, 250 rannych.

Warszawa. 17 7. Wczoraj wieczorem około godziny 22 wydarzyła się w pobliżu Warszawy strasza katastrofa kolejowa. Mianowicie między podwarszawskimi miejscowościami Pokrzywno za Wilanowem a Klarysewem, w odległości 20 km na południe od Warszawy, zderzyły się w pełnym pędzie dwa pociągi motorowe podmiejskiej kolei wąskotorowej. Z Warszawy jechał pociąg motorowy z trzema wagonami, a ze Skolimowa w stronę Warszawy pociąg z pięcioma wagonami. Wszystkie wagony obu pociągów były przepełnione pasażerami; jechało nimi około 500 wycieczkowiczów. W Klarysewie jest „mijanka“. Na skutek fatalnej pomyłki zawiadowcy stacji pociąg, idący z Warszawy, nie zatrzymał się na „mijance“ i wpadł na pociąg, jadący do Warszawy. Oba pociągi szły pełnym pędem z szybkością około 50 km na godzinę.

Skutki zderzenia były potworne. Trzy wagony wskutek wybuchu ropy stanęły momentalnie w płomieniach i spłonęły doszczętnie. Na miejscu strasza katastrofy rozgrywały się wstrząsające sceny.

Według dotychczasowych danych 8 osób poniosło śmierć na miejscu, a około 330 jest rannych. Z rannych znajduje się 50 osób w stanie bardzo ciężkim.

Przedwczoraj jeszcze dwie osoby zmarły w szpitalu, tak iż liczba zmarłych wynosi 10 osób.

Główny inspektor brytyjski generał Ironside w Warszawie.

W poniedziałek około godz 5 po poł. przybył do Warszawy samolotem z Londynu główny inspektor sił zamorskich W. Brytanii, gen. sir Edmund Ironside. Samolot, którym przybył z Anglii, wylądował na lotnisku w Rumli, a następnie odleciał do Warszawy. Pobyt gen. Ironside w Polsce potrwa kilka dni, podczas których gość angielski przeprowadzi z polskimi czynnikami wojskowymi rozmowy sztabowe. Poza tym zwleci on ważniejsze ośrodki wojskowe w Polsce. Gość angielski włada 8 językami.

Lot 100 bombowców francuskich do Anglii.

Jak donoszą, 100 bombowców francuskich wystartowało do lotu ćwiczebnego nad Anglią. Ma to być dalszy krok w dziedzinie praktycznej kooperacji między siłami lotniczymi Anglii i Francji.

Listy brytyjskiego komandora wyprowadziły z równowagi oficjalne czynniki hitlerowskie.

Berlin, 16. 7. Komandor floty brytyjskiej, Knig Hall, wysłał około 60 tys. listów do rozmaitych obywateli w Niemczech, zredagowanych w języku niemieckim, w których wyjaśnia obecną sytuację i przytacza dane statystyczne, charakteryzujące wojskową i gospodarczą siłę Anglii i Niemiec. Na końcu wzywa on swych czytelników niemieckich, których nazywa drogimi, by mu odpowiadali. Te listy wywołały ogromną burzę w Niemczech. Tak Goebbels w swych głośnych przemówieniach, jak i cała niemiecka prasa i radio stanęły do walki propagandowej przeciw nim. Widać z tego, jak bardzo lekają się oficjalne czynniki niemieckie, aby społeczeństwo niemieckie nie dowiedziało się prawdy.

B. prezydent Benesz powrócił do Europy.

Londyn. Były prezydent Benesz przybył z Ameryki do Londynu. W rozmowie z przedstawicielami agencji Reutera Benesz oświadczył, że zamierza pozostać w Anglii przez jakiś czas.

Wielkie nasilenie szpiegostwa niemieckiego.

Szpiegostwo we Francji. — Proces szpiegowski w Anglii. — W Stanach Zjed. ilość wykrytych wypadków szpiegostwa wzrosła z 35 w roku 1937 do 1000 w b. roku.

Sprawa propagandy i szpiegowskiej działalności niemieckiej we Francji zatacza coraz szersze kręgi. Niektóre dzienniki mówią o rewizjach, prowadzonych w najróżniejszych kołach. Mowa jest nawet, iż około 150 osób ma być wmieszanych w tę sprawę.

Oskarżeni przyznali się do winy. Aubin miał oświadczyć, że otrzymał milion franków. O drugim mówi się, że otrzymał 3,5 miln. franków. Zarówno Aubin, jak i Poirier przytaczali na swoją obronę dość naiwne, że nie wiedzieli, iż Niemcy, z którymi pozostawali w kontakcie, działają na szkodę interesów Francji. Twierdzą oni, że pieniądze, jakie otrzymywali, były przeznaczone na działalność, nie mającą nic wspólnego z ich pracą w dziennikach. Aubin i Poirier to pracownicy administracji „Tempa” i „Figaro”.

Proces szpiegowski w Anglii.

London. W Richmond rozpoczął się proces przeciwko niej. Donaldowi Adamsowi, podającemu się za dziennikarza, a który w istocie był reporterem sportowym z działu wyścigów konnych.

Jako świadek zeznawał m.in. płk Cooke z „Intelligence Department” Ministerstwa Wojny.

Sądowi przedstawiono liczne fotograficzne kopie korespondencji z różnymi firmami niemieckimi. Oskarżenie zarzuca Adamsowi, iż podczas pobytu w Niemczech nawiązał on kontakt z agentami niemieckiego wywiadu, działającego przeciwko Wielkiej Brytanii, po czym został płatnym agentem niem.

Zasądzenie szpiegów w Szwajcarii.

Zurych. Sąd federalny ogłosił wyrok w procesie „Ligi wiernych konfederatów”.

Główny oskarżony Frei został skazany na 2 lata więzienia i 5 lat pozbawienia praw, Zander na 18 miesięcy więzienia. Inni oskarżeni zostali skazani od 2—6 miesięcy. Wszyscy za szpiegostwo.

Afery szpiegowskie w Stanach Zjednocz.

Nowy Jork. Polleja polityczna wpadła na trop nowej afery szpiegowskiej, łączącej się ściśle z wykrytą niedawno działalnością wywiadu niemieckiego w Stanach Zjednoczonych. Niec nowo wykrytej afery zbiegają się w San Francisco. U jednego z agentów znaleziono plany wojskowych i strategicznych obiektów, rysunki nowych samolotów wojskowych, czolgów itp.

Dziennik „Washington Post” przytacza dane statystyki urzędowej, dotyczącej nasilenia akcji szpiegowskiej w Stanach Zjednoczonych. Do roku 1938 zanotowano rocznie przeciętnie 35 wypadków, szpiegostwa, w r. 1938 takich wypadków było 638, zaś w roku bież. cyfra ta przewyższyła 1.000. Większość tych wypadków odnosi się do niemieckiej i japońskiej akcji szpiegowskiej.

Znowu pobicie polskiego robotnika w Gdańsku.

Gdańsk, 16. 7. Przez niemieckiego robotnika, niejaki Krauze, pobity został do krwi Polak, Franc. Małeki, zatrudniony w charakterze ślusarza w stoczni gdańskiej. Otrzymał on ciężką ranę na głowie. Małeki pracuje w stoczni gdańskiej już od r. 1929.

Hitler nie pojechał do Budapesztu.

London. Wizyta Hitlera na Węgrzech, która miała dojść do skutku w jesieni, podobno się nie odbędzie. Regent Horthy dał do zrozumienia Berlinowi, że nie może poręczyć bezpieczeństwa Hitlera.

Szef talnej policji niemieckiej Himmler po odbyciu wizyty na Węgrzech sugerował Horthy'emu, że, jeżeli zezwoli, zorganizuje mu służbę bezpieczeństwa, a wówczas będzie mógł osobiście przyjąć gwarancję za bezpieczeństwo kanclerza Hitlera. Regent Horthy nie przyjął tej propozycji.

GROTA POTĘPIENIA.

POWIEŚĆ

44

(Ciąg dalszy.)

— Pójdę, ucieknę, — jęczał dalej — i już nigdy nie wrócę, bo do czegoż mnie to prowadzi? Najdłuższe życie wleś będzie, a może zagoi się serce moje. Och! To serce! Ono pęka, rwie mi się z piersi, czuje, jak mi krwawi, a jednak... nie mam mocy oddalić się.

— A jednak rzucę ten kraj, opuszczę to miejsce, gdzie tyle doznałem rozkoszy i tyle męczarni. Lzy codziennie wylewać będę, a może one ten ogień w piersi zagaszą. Tak! Pójdę i już więcej nie wrócę.

— Ale ona taka dobra!... taka piękna... ach jej oczy tak przejmują mnie do głębi, tak wnika ją w duszę... Krają mi serce, rana ją, a jednak zabić nie mogą. Och! Wiecznie chciałbym patrzeć w tę twarzyczkę anielską, przez całe życie chciałbym słuchać jej dzwicznego głosu... ale jam szalony! Ona wielka pani, śliczna jak anioł!... a ja!..

Proces szpiegów niemieckich.

Sensacyjny zwrot w śledztwie wykazał współudział w aferze oficjalnych agentów niemieckich.

Zurych. W procesie o szpiegostwo przeciwko narodowym socjalistom nastąpił w środę rano moment zwrotny.

Prokurator oświadczył, że podległe mu władze w Bernie uzyskały samorzutne zeznanie niejakiego Steigera, niezamieszanego w sprawie, który utrzymuje, że od oficjalnych agentów Rzeszy otrzymał misję przeprowadzenia wywiadu co do osoby żony szwajcarskiego szefa sztabu generalnego. Misja ta jest identyczną do tej, jaką mieli członkowie służby wywiadowczej organizacji pod nazwą „Wierni Konfederaci”.

Wobec tego, iż w ciągu dotychczasowej rozprawy na toczącym się procesie nie można było wykazać interwencji oficjalnych agentów niemieckich, zeznanie Steigera mają doniosłe znaczenie.

Hitler pokłócił się z doradcami.

Kancelarz wyleciał z sali, zatrząskując z hałasem drzwi.

Paryż. Jedna z gazet donosi z Monachium o gwałtownej kłótni, jaka przed kilku dniami miała powstać między Hitlerem, a gen. von Keitlem i najwyższymi dygnitarzami partii w czasie wspólnego zebrania w pałacu kanclerskim w Berlinie.

W obradach oprócz Hitlera, Goebbelsa, Goeringa, Himmlera, Rosenberga i Hessa brali udział przedstawiciele armii, gen. Keitel, gen. Milch, admirał Roeder i kilku innych wojskowych, a nadto Walter Buch, szef specjalnej sekcji Gestapo, który w dniu 30 czerwca 1934 zabił kpt. Roehma.

W czasie konferencji naczelny dowódca armii, gen. Keitel, miał ostrzec Hitlera, aby w związku ze sprawą Gdańska nie słuchał złych doradców i awanturników, gdyż mimo, że Niemcy są wojskowo silni, to obecna chwila nie nadaje się do igrania z ogniem.

Gwałtowna wymiana zdań wywiązała się następnie między Goeringiem a drem Goebbelsem, przy czym Goering zarzucił Goebbelsovi liczne skandale, w które ten ostatni był wplątany. Zirykowany przebiegiem obrad kanclerz Hitler w pewnym momencie wstał z krzesła i wyszedł z sali, zatrząskując za sobą drzwi z hałasem.

Niemiecka propaganda radiowa.

Od kilkunastu dni z rozgłośni wrocławskiej, królewieckiej, gliwickiej i opawskiej sływa fala propagandy niemieckiej w języku polskim. I tak w ubiegłą pewna speakerka usiłowała przekonać polskich słuchaczy (boć dla nich są te audycje przeznaczone) o rsju niemieckich podoficerów zawodowych. (Dlatego zapewne słyszymy o wypadkach ucieczki na terytorium Polski już nie tylko szeregowców, ale i podoficerów niemieckich).

Propaganda niemiecka usiłuje też przekonywać, iż korzyści pożyczki angielskiej dla Polski będą nikłe. Martwi Niemców, iż wzmoże się nasz potencjał zbrojny.

Niemcy cieszą się też, iż prasa prorządowa (z „Gazetą Polską” na czele) wzywa do walki ze Stronnictwem Narod. i polską młodzieżą akademicką. Tak tedy artykuły p. Iphorskiego—Lenkiewicza, podające wyssane całkiem z palca „wiadomości” o masonerii... w łonie Str. Narod., postużyły jako temat propagandy niemieckiej. Jak wiadomo, najbardziej zaletawionym z polskich ugrupowań przez Niemcy jest Stronnictwo Narodowe. Oficjalny organ partyjny „Voelksischer Beobachter” niedawno zajął się uchwałami Rady Naczelnej Str. Nar., zaznaczając, iż jest ono bardzo wpływowym w społeczeństwie polskim obozem.

Kary za fałszowanie wyborów.

Nakło. Sąd okręgowy w Bydgoszczy na sesji wyjazdowej w Nakle, skazał dwudziestu mieszkańców Nakła po 4 tygodnie aresztu z zawieszeniem na 2 lata za wpisanie do list wyborczych do rady miejskiej kilkunastu „martwych” wyborców.

— O Boże, zabierz mnie lepiej z tego świata, bo, jeśli mnie nie zabijesz, ja sam się zabiję! Ona do mnie tak łagodnie mówi, tak się o mnie troszczy, bo nie wie, com za jędzą! Och! Gdy tak w jej oczy patrzę, coś popycha mnie, abym padł jej do nóg, ucałował stopy... ale nie mogę, bo się lękam sam siebie. Tylko całuję to miejsce, na którym jej stopy stały, całuję rzeczy, których się rękami dotknęłam... O! ja ją tak kocham! Milcz języku, nie bluźnij! Ona anioł, a tyś...

— Cygan! — krzyknął Kuba piorunującym głosem, rozwarłszy drzwi, — hej! ty zabieraj się natychmiast do wielmożnego pana podstarościgo! Natychmiast — słyszysz?!

Cygan, przejękany nagłym przerwaniem monologu, wstał i chwilę słowa przemówić nie mógł.

— Jak długo będę czekał? — zawołał groźnie Kuba.

— Otóż jestem, — odpowiedział pokornie cygan, zbliżając się do drzwi.

Kuba schwył go za kołnierza i mocno popchnął. Cygan nie na to nie rzekł, tylko westchnął boleśnie.

Na dworze było ciemno, deszcz lał jak z cebra, przy wtórze wichru. Niedługo stanął cygan

Komunikat agencji niemieckiej o wrzeniu w protektoracie.

Berlin, 15. 7. Niemiecka opinia publiczna dowiedziała się z komunikatów agencji niemieckich, że w Protektoracie odbywają się demonstracje przeciw Niemcom oraz dochodzi do aktów sabotażu, wymierzonych przeciw sprzętowi armii niemieckiej.

Wizyta ks. Pawła w Paryżu i Londynie.

Paryż, 16. 7. W dyplomatycznych kołach francuskich przywiązuje się obecnie wielkie znaczenie do zapowiedzianej wizyty ks. Pawła jugosłowiańskiego w Paryżu i Londynie. Jak wiadomo, Niemcy i Włochy wszelkimi siłami pragnęli wciągnąć Jugosławię w orbitę swych interesów politycznych. Jak sądzą w Paryżu, wizyta ta może się stać wstępem do zbliżenia państw bałkańskich z państwami, wchodzącymi w skład systemu bezpieczeństwa przeciw agresji.

„Złot do morza”.

148 samolotów w Gdyni.

Gdynia. W sobotę odbył się w Gdyni czwarty doroczny „Złot do morza”, w którym z okazji 10-lecia istnienia Aeroklubu Gdańskiego i 5-lecia istnienia Morskiego Klubu Szybocowego, wzięła udział nienotowana dotychczas ilość maszyn sportowych ze wszystkich aeroklubów, a filiiowych w Aeroklubie RP.

Ogółem na lotnisko w Rumii przybyło 148 maszyn sportowych, z tego 38 biorących udział w konkursie i 110 poza konkursem, oprócz maszyn wojsk., które uczestniczyły w popisach lotniczych.

Wszystkie maszyny przybyły na lotnisko bez wypadku.

Wieczorem w sali Kolejowego Przysp. Wojsk. odbyła się uroczysta akademja z okazji 10-lecia istnienia Aeroklubu Gdańskiego, na którą przybył inspektor armii, gen. dyw. Bortnowski, owacyjnie powitany przez uczestniczących w akademii lotników cywilnych i wojskowych.

Po akademii odbyło się rozdanie nagród uczestnikom złota do morza, na którego konkurencje składał się przyłot zawodników na czas na lądowisko w Stężycy k. Kościerzyny, próba lądowania w prostokacie, orientacja w locie i zrzućcie mel-dunków. Pierwsze miejsce w tegorocznym zlocie do morza zdobył pilot Rojek i obserw. Plegowski (Aeroklub Krakowski); drugie miejsce — pilot Kasprowski, obserwator Kozieł (Aeroklub Śląski).

Mauzoleum gen. Orlicz-Dreszera na szczycie Oksywi.

W 3-lecie jego tragicznego zgonu.

Trzy lata temu zginął nad morzem w katastrofie lotniczej pierwszy inspektor sił powietrznych i prezes LMK, śp. gen. Gustaw Orlicz-Dreszer.

Dla uczczenia jego pamięci postanowiono wybudować na najwyższym wzniesieniu Oksywi mauzoleum.

Specjalnie zorganizowany komitet, zostający pod przewodnictwem gen. Wieniawy-Długoszowskiego, zebrał w ciągu 3 lat licznie płynące ofiary i oto wczoraj w Gdyni odbyła się wzruszająca uroczystość przeniesienia doczesnych szczątków zasłużonego generała do wspaniałego mauzoleum.

Oprócz najbliższej rodziny Zmarłego obecni byli liczni reprezentanci armii i floty, z inspektorem armii gen. Bortnowskim i dowódcą floty kontradmirałem Uragiem na czele, przedstawiciele władz naczelnych, komisarz gen. w Gdańsku min. Chodacki i delegaci bardzo wielu zrzeszeń i stowarzyszeń.

Po nabożeństwie odbyło się poświęcenie mauzoleum, po czym przemówienie wygłosił p. wice-minister Koźuchowski.

„Kiedy oczy całego świata — powiedział pan wice-minister — i Polski skoncentrowały się na tym skrawku wybrzeża, doprawdy, nie grób, który kończy ziemską wędrówkę człowieka — ale ognisko, które symbolizuje instynkt nieśmiertelny życia — dzisiaj zakładamy, składając trumnę w krypcie mauzoleum”.

przed mieszkaniem podstarościgo; Kuba otworzył drzwi i wepchnął go do pokoju.

Podstarości, zobaczywszy cygana, ujął się lewą ręką pod bok, a prawą podkręcał wąsa, nasładowując stolnika. Cygan ciekawy, po co go tu wezwano, oglądał się na wszystkie strony. Przez cały okres pobytu na zamku nigdzie nogą nie powstał prócz pokoju, który był dla niego przeznaczony i w ogrodzie; wszystko było mu więc tutaj nieznanne.

— Słuchaj, łajdaku, cyganie! — zakrzyknął postarości, — wiesz, po co cię kazałem wolać?

Cygan poruszeniem głowy dał znak przeczący.

— Zaraz ci powiem, — rzekł głosem szyderczym, — oto JWpan stolnik za przysługę, wyrządzoną jego córce, daje ci pięćdziesiąt dukatów, ten tu oto ubiór i każe ci wynieść się ze zamku natychmiast, ale poprzednio dostaniesz inną nagrodę, tobie najwłaściwszą...

Podstarości przerwał nagle, bo w twarzy cygana zaszła taka zmiana, iż oczu od niej oderwać nie mógł. Ow cygan pokorny, potulny naraz niby urosł, a na obliczu jego osiadła duma księżą czy królewska. (C. d. n.)

Spęd bekonów w Lubawie

odbędzie się w poniedziałek, 24 bm. o g. 5 rano, jak następuje: Samplawa, Grodziszno, Rumienica, Lubawa, Grabowo, Wędyki, Zielkowo, Jagła, Klepiny, Zwinlarz, Ramian, Czerlin, Prątnica, Gierłoż Polska, Tylice, Świnlarz, Kazanice, Lubstynek, Ostaszewo, Omule, Dębien, Tuzewo, Rożental, Rakowiec, Bratlan, Zajęzkowo, Targowisko, Byszwałd, Złotowo. Zapotrzebowanie na spędzie w Lubawie duże.

Spęd bekonów w Nowym Mieście

odbędzie się w poniedziałek, 24 bm. o godz. 5 rano, jak następuje: Marzęclce, Brzozie Lub., Kurzętal, Nowe Miasto, Skarlin, Jamielnik, Bratlan, Mikołajki, Radomno, Wawrowice, Gryżliny, Boleszyn, Zajęzkowo, Samplawa, Kamionka, Mroczko, Mroczno, W. i M. Bałowski, Gwiżdżany, Tylice, Nowy Dwór, Rakowice. Instr. hodowlany.

WIADOMOSCI

Nowe Miasto Lub., dnia 19 lipca 1939 r.

Kalendarzyk. 19 lipca, środa, Winc. a Paulo.
20 lipca, czwartek, Czesława, Emil.
Wschód słońca g. 3 — 39 m. Zachód słońca g. 19 m — 46.
Wschód księżycy g. 7 — m. 40 Zachód księżycy g. 21 — m. 09.

Z miasta i powiatu.

Czy naprawdę nie może się obejść bez towarzystwa Żydów?

Nowe Miasto. Pewien młodzieniec, p. G. od pewnego czasu stale spaceruje z Żydówkami z ul. Przemysłowej, czym do żywa są zdziwieni i oburzeni Polacy-chrześcijaństwo. O ile p. G. nie zaprzestanie tego kumania się z przedstawicielkami narodu „wybranego”, będziemy zmuszeni ogłosić w gazecie jego imię i nazwisko. Dziś, gdy naród polski otrzymuje się zdecydowanie z wpływów żydowskich, należy się wyzybyć wszelkiego kontaktu, także towarzyskiego, z wrogiem nam elementem. Sądymy zatem, iż skądinąd pocelwiy p. G. zmieni swe postępowanie.

Baczność Pszczelarze!

Nowe Miasto. Przypominam niniejszym, iż kurs pszczelarski, odbędzie się w dniach 22 i 23 bm. Początek wykładów o g. 10 w lokalu TCL (ul. Środkowa). Proszę o gromadny udział pszczelarzy tak zrzeszonych w towarzystwie, jak i niezrzeszonych oraz sympatyków pszczelnictwa. (—) Piotrowski.

Pożar wyrządził poważne straty.

Ląkorz. W dn. 16 bm. ok. godz. 16.30 wybuchł tu pożar w zagrodzie p. Piotra Godzińskiego (wybudowanej). Zwył strawił nie tylko dom mieszkalny, lecz także stodołę, przybudówkę i sprzęty domowe na szkodę p. G. i jego szwagierki p. Heleny Grzonkowskiej. Straty wynoszą ok. 6 tys. zł. Budynek był ubezpieczony. Przyczyny pożaru na razie nie ustalono. Należy podkreślić dużą ofiarną ucztę uczestniczek obozu PWK w akcji gaszenia pożaru. Komendantka obozu, stud. Uniw. Warszawskiego, p. Frankowska uległa poparzeniom twarzy i nóg.

Dancing-bridge na rzecz ubogich.

Lubawa. Jak się dowiadujemy, tut. Stow. Pań Miłoś. św. Winc. a Paulo urządziła w niedzielę, 23 bm. o g. 19 w lokalu p. Wyżlicia (Hotel Kopernika) z okazji powrotu wojska z obozu — dancing-bridge. Dochód z tej imprezy przeznaczony jest na zasilenie kasy Stowarzyszenia. Ze względu na wzniosły cel należy żywić nadzieję, że Szan. Obywatelstwo miasta Lubawy i okolicy, jak zwykle w imprezie Stow. Pań Miłoś. będzie wzięło czynny udział.

Uroczyste zgromadzenie Stron Narodowego w rocznicę grunwaldzką.

Lubawa. W sobotę, 15 bm. odbyło się w sali „Hotelu pod Orłem” z inicjatywy tut. koła Stron. Narodowego uroczyste zgromadzenie. Zebranie zajął prezes p. Szulc, po czym udzielił głosu p. mec. Sergotowi z Grudziądza, który w obszernym swym referacie dobitnie omówił klęskę jaką rycerstwo polskie w roku 1410 na polach Tannenbergu i Grunwaldu zadało zachłannym Krzyżakom. Dowodem, że referat ten trafił do serc słuchaczy, były liczne oklaski. Drugie mówce, przedstawiciele młodzieży akademickiej, której pewna grupa obecnie obozuje w Kazanicach, również nagrodzono hucznymi oklaskami. W końcu prezes p. Szulc zamknął zebranie hasłem „Czołem”.

Z województwa warszawskiego

Wielkie widowisko historyczne.

Działdowo. W związku z rocznicą zwycięstwa pod Grunwaldem, odniesionego przez wojska króla Władysława Jagiełły, na dziedzińcu zamku pokrzyżackiego odbędzie się niezwykle widowisko, a mianowicie inscenizacja „Grażyny” Mickiewicza. Zorganizowaniem tej uroczystości zajęli się uczestnicy kursu oświatowo-teatralnego, który odbywa się w Lidzbarku. Widowisko będzie wspaniałe — na tle murów krzyżackich ukaza się postać rycerska czasów króla Jagiełły — i odbędzie się w niedzielę, 23 lipca br. o godz. 20-tej. Wstęp bezpłatny, toteż udział publiczności będzie niewątpliwie tłumny.

Film propagandowy na Rynku.

Działdowo. W ub. niedzielę w godzinach wieczornych niespodziewanie zjawiał się tu samochód MSW, który na Rynku wyświetlił kilka filmów propagandowych. Widzowie w tłumie kilku tysięcy mieli sposobność podziwiać na ekranie siłę naszej armii na lądzie, wodzie i w powietrzu, jak również obrazki z ziem wschodnich i rozwój COP-u. Wygłoszono także przez megafon kilka aktualnych reportaży.

Dlaczego zaprzestano?

Działdowo. Kilka tygodni temu tut. mieszkańcy, których nie stać na kupno własnego radia, mogli posłuchać dziennika wieczornego przez aparat, zainstalowany w Ratuszu. Obecnie radioaparat ten nadal znajdujący się w Ratuszu — „zagiął”. W chwilach obecnych ludność pogranicza chętnie posłuchałaby komunikatów.

Dzielny niepodległościowiec.

Działdowo. Funkcjon. tut. Starostwa Powiat. p. Jan Braszlewicz został zweryfikowany jako członek Zw. Byłych Węzłowych Ideowych. P. B. jako żołnierz pruski zamierzał przedrzeć się w roku 1918 do Wielkopolski, został jednak przez „Grenaschutz” przytrzymany i umieszczony w więzieniu toruńskim. Po zwolnieniu zmyślił czujność władz pruskich i przedostał się do Wielkopolski, wstępując do toruńskiego pułku strzelców w Inowrocławiu.

Termin wpłat

na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej został przedłużony do dnia 20 b. m.

Przywitanie uczestników III turnusu obozów letnich.

Lidzbark. W niedzielę, 16 bm. ok. g. 18 przyjechało przeszło 600 uczestników III z rzędu turnusu obozów letnich PW i WF. Podczas przemarszu do ośrodka PW i WF na Pl. Hallera odbyło się przywitanie pp. dowódcy i komendanta oraz korpusu oficerskiego obozu jak i junaków powitalne przemówienie wygłosił w imieniu władz miejskich i obywatelstwa p. burm. Parzybok. Zaznaczył on, że uczestnicy przybyli do miasteczka bardzo starego, bo samiejszącego przemarsz wojsk polskich króla Władysława Jagiełły i obozujących wojsk litewskich pod wodzą ks. Witolda, zdających na rozprawę z Krzyżakami pod Grunwaldem, tycyli by ucze stniecy obozów jak niepomyślnie spędzili czas pobytu w obozach i okrzykiem na cześć dowódcy, komendanta i junaków zakończyli swe przemówienie. Gromkim okrzykiem na cześć p. burmistrza i obywatelstwa Lidzbarka odwdzięczyli się junacy za serdeczne przyjęcie. Po defiladzie z własną orkiestrą na czele przemarszerowały kompanie junaków do ośrodka PW i WF.

W rocznicę zwycięstwa grunwaldzkiego.

Lidzbark. Rocznicę wiekopomnej bitwy pod Grunwaldem obchodzono tu w dniu 15 bm. wyjątkowo uroczyste wspaniałym ogniskiem i widowiskiem w Lidzbarku jeszcze nie widzianym. Wykonawcami widowiska, które odbyło się na terenie placy miejskiej, byli żołnierze. Przy rozpalonych ogniskach rozwinęła się przed widzami akcja historycznego epizodu przed rozpoczęciem morderczej walki grunwaldzkiej, mianowicie przystania przez butnego w. mistrza krzyżackiego Ulryka v. Junglingena dwóch obnażonych mieczy królowi Władysławowi Jagiełło. Wykonawcy doskonale odtworzyli widowisko, toteż widzowie z niemałym zainteresowaniem śledzili jego przebieg nagradzając owacyjnymi oklaskami wykonawców. Widowisko zakończono odśpiewaniem Roty. Z kolei wygłoszona została deklamacja pt. „Księża” o księżu Józefie Poniatowskim.

Nastąpiła potem pogodna część programu, pełna beztroskiego humoru żołnierskiego, składająca się z chórowego śpiewu, efektownych pokazów gimnast., arcywesołego monologu, humorystycznego tańca, tańca grupowego, w którym pięć pięknych imitowali przebrani żołnierze. Występy dzielnych żołnierzy, skorych zawsze „do tańca i do różniaczki” tłumnie przybyła publiczność przyjmowała nie milknącymi salwami śmiechu, szczególnie „konferencjer” sypał dowcipami co niemiara. W końcu humorystyczny monolog wygłosił uczestnik kursu teatralno-muzycznego w stroju krakowskim. Wykonawcom i inicjatorom wspaniałego widowiska należą się wyrazy najwyższego uznania.

Jak to dawniej bywało.

Lidzbark. Jak wiadomo, odbywa się tu od dwóch tygodni wakacyjny kurs oświatowo-teatralny, zorganizowany przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego. Wykłady, lekcje, próby itp. odbywają się w szkole powszechnej pod kierown. p. mgr Nycza i przy współudziale pp. Jadwigi Hryniewickiej, Jastrzębskiej, J. Kolaśnickiego i innych. Kurs liczy ogółem przeszło 40 uczestników i ma na celu krzewienie oświatowej, teatralnej i muzycznej propagandy dawnych zwyczajów ludowych, które nieestety stopniowo zanikają. Kilkarotno produkcje uczestników kursu, wykazujące wysoki poziom artystyczny, podziwiano już tut. społeczeństwo, lecz kolosalne zbiorowe widowisko, odtworzone w niedzielę, dnia 16 bm. wieczorem na terenie tut. placy miejskiej przekroczyło wszelkie przewidywania.

Grupa wykonawców tego zbiorowego widowiska, ubrana w stroje regionalne (ludowe), przedstawiła przy palących ogniskach różne ludowe obrzędy, obchodzone przy różnych okazjach, przepłatanie przepięknymi przysłówkami i tańcami przy akompaniamentie muzyki ludowej. Kolejno odtworzone zostały „Kogucik”, dalej „Noc świętojańska”, „Sobótki” z rzucaaniem wianków itp., finałem zaś całości były „dożynki” i „Wesele Hani” z ocsepianami itp. przepięknymi ludowymi zwyczajami polskimi. Trudno tu wyszczególnić wszystkie sceny wspaniale wykonane widowiska.

Tłumnie przybyła publiczność z miasta zachwycona była tym dotąd niewidzianym widowiskiem, co świadczy o tym, że igrze do tych dawnych, ludowych zwyczajów, które tradycyjnie przechodzą z pokolenia na pokolenie, dowodem zaś, że każdemu te przepiękne inscenizacje, artystycznie przedstawione, b. podobają się, były owacyjne oklaski.

Za ten wieczór śpiewu, tańca i muzyki o podłożu czysto ludowym, który stanowił dla każdego prawdziwą ucztę duchową, należy się uczestnikom kursu pełne uznanie i pochwała. Dowiadujemy się, że przed zakończeniem kursu urządzają się podobną imprezę.

Z dalszych stron Polski.

Niezwykłe harce pioruna.

Chodzież. W ostatnich dniach przeszły nad miastem i okolicą częste i silne burze. Wskutek uderzenia piorunu zabita została 18-letnia Jasińska z pobliskiego Dźmiewowa, która w czasie burzy znajdowała się na łące.

W Dźmiewówku uderzył piorun w dom p. Fryskego. Piorun wpadł do składu kolonialnego p. Obrowskiego, gdzie spalił część znajdujących się w kasie pieniędzy, przeleciał przez kilka pokoi, a w końcu oknem na podwórku, gdzie zapalił szopy. Pożar natychmiast ugaszono. — Podczas niezwyklej wędrowki po domu piorun poraził p. Łapaczową, która, po udzieleniu pierwszej pomocy, przewieziono w stanie ciężkim do szpitala powiatowego w Chodzieży. Poza tym dwie osoby w tymże domu straciły przytomność, zdołano je jednak doocelić.

4-letni chłopczyk ofiarą burzy.

Leszno. Podczas burzy, jaka przeszła nad Leszmem i okolicą zabity został od uderzenia pioruna 4-letni Leopold Feld.

Papę - Smołę - Lepnik Gwoździe

oraz inne artykuły budowlane

POLECA

T. KOZICKI, Brodnica, Hallera 17

Trzy dziewczynki poniosły śmierć wskutek porażenia piorunem.

Tezew. Podczas silnej burzy, jaka przeciągała nad powiatami: tezewskim i starogardzkim, uderzył piorun w gromadę bawiących się dziewczynek we wsi Klonówka, położonej między Peplinem a Starogardem.

Trzy dziewczynki: dwie siostry Szczepańskie i Glazówna zostały rażone gromem, przy czym dwie poniosły śmierć na miejscu, a trzecia walczy ze śmiercią.

KĄCIK RADIOWY

Audycja Polskiego Radia w Warszawie.

Piątek, 21 VII. 6.30 Aud. poranna. 8.15 Kłopoty i rady: Jaś się bol wody — dialog. 12.03 Aud. pol. 14.45 Kapitan Cook i kangury — pogad. dla młodzieży. 15.15 Muz. popularna z Katowic. 16.20 Koncert. 16.45 Rozmowa z chórem. 17.00 Muzyka taneczna z płyt. 18.00 Recital śpiew. 18.30 Muzyka organowa. 19.00 Sielanka — fragm. z powieści. 19.30 Przy wieszczach — koncert rozrywkowy. 20.25 Aud. dla wsi. 21.00 Koncert z płyt. 21.40 Balzac — portret lit. 22.00 Koncert — tr. z Oslo.

Czwartek, 20 VII. 6.30 Audycja poranna. 8.15 Akademicy na morzu — reportaż z obozu AZM. 12.03 Aud. połudn. 14.45 Jedzie, jedzie artyleria — aud. słowno-muz. dla młodz. 15.05 Koncert popularny z Wilna. 16.20 Pieśni i balady Mazanka. 16.45 Budownictwo wsi polskiej. Budowle sakralne: „Kościół” — odczyt. 17.00 Muzyka taneczna z płyt. 18.00 Koncert. 18.50 Echa mocy i chwały. 19.00 Książki, do których się wraca: Trylogia Sienkiewicza. 19.20 Przy wieszczach — koncert rozrywkowy. 20.25 Aud. dla wsi. 21.00 Recital fortep. Grzybowskiego. 21.30 „Kraina ślepców” — Wella w Teatrze Wyobraźni. 22.00 Muzyka dawnych mistrzów — koncert ze Lwowa. 23.15 Koncert muzyki polskiej.

Program Polskiego Radia S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 933 Kc. 16—24 Kw.

Czwartek, 20 VII. 13.00 14.05 Płyty. 13.50 Wiad. z Pomorza. 17.00 Utwory fortep. w wyk. Stefaniakówny ze studia w Bydgoszczy. 17.20 Aud. dla Polaków za granicą a) Nawrócenie na polekość — pogad. b) Z twórczości Henryka Wieniawskiego. 17.55 Wiad. sport z Pomorza. 18.00 Koncert. 19.20 Gra zespół Bydgoskiego Tow. Muz. (ze studia w Bydgoszczy). W przerwie o godz. 19.40 Pagad. aktualna. 20.25 Przetwory owocowe. 20.40 Aud. informacyjne.

Piątek, 21 VII. 13.00 14.05 17.45 Płyty. 13.50 Wiad. z Pomorza. 17.00 Wesoły koncert wyk. Podhalt — harmonia (ze studia w Bydgoszczy), Leśniewski — piosenki, Serocki — fortepian (z Torunia). 17.55 Wiad. sport z Pomorza. 20.25 Rozmowa z radiosłuchaczami.

Poza tym transmisje z innych polskich stacyj.

RUCH TOWARZYSTW

Hallerczycy!

Lubawa. W czwartek, 20 bm. odbędzie się zebranie w lokalu p. Asta o g. 8 wiecz. Bardzo ważne sprawy do omówienia. Przybycie wszystkich obowiązkowe. Zarząd.

Adwokat Żyd, działacz „Bundu” odstawiony do Berezy.

Warszawa. Do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej odesłany został adwokat dr Leon Feiner, jeden z czołowych działaczy „Bundu” na terenie Krakowa, właściciel kamienicy oraz placu budowlanego. Powodem osadzenia była konieczność niedopuszczenia do kontynuowania przez niego działalności, zmierzającej do wywołania antagonizmów i zadrążeń pomiędzy poszczególnymi grupami społeczeństwa — tak m. in. podaje komunikat oficjalny.

Dr Feiner znany jest ze swych sympatii do ruchu komunistycznego.

„Żywe torpedy”.

Wynalazcy polscy opracowali plan torped, kierowanych przez ludzi. Do takiej torpedy, naładowanej materiałami wybuchowymi, wsiada człowiek lub kilku ludzi. Torpeda zostaje wyrzucona i pędzi naprzód.

Torpedą kieruje człowiek, aby trafiła do celu. Uderzony okręt zawsze zginie, ale i piloci torpedy są skazani na śmierć przez rozszarpanie. Według doniesień z Warszawy, władze wojskowe odmawiają już przyjęć zgłaszającym się na „żywe torpedy”. Tak dużo jest w Polsce kandydatów, którzy ofiarą własnego życia chcą w razie wojny, ułatwić triumf Ojczyźnie.

Jak podawaliśmy, jeden z członków Str. Narod. w pow. lubawskim również zgłosił się jako ochotnik na „żywą torpedę”.

Niemcy przepędzili znów 150 Żydów do Polski

Chorzów. W Kończycach władze polskie przytrzymały ostatnio w nocny na granicy kilka grup Żydów w ilości 150 przetrzebionych przez granicę niemiecką do Polski.

Oczywiście władze odesłały ich z powrotem do Niemiec. Niemcy wypędzili tych Żydów pod groźbą użycia broni.

Zamknięcie mleczarni niemieckiej w Poznaniu

Poznań. Wydział zdrowia Zarządu Miejskiego w Poznaniu zamknął za nieprzebranie przepisów sanitarno-prawnych niemiecką „Mleczarnię Poznańską”. Zamknięta mleczarnia jest największą w Poznaniu. Przerabiała ona dziennie kilkanaście tysięcy litrów mleka.

Pięcioraczki w Meksyku.

Meksyk. W Alvaro Obregon Polita Carbonell, żona dziennikarza, powiła w ub. tygodniu pięcioraczki: trzech synów i dwie córki. Dzieci są zdrowe, stan matki zaś budzi obawy.

Transporty wojsk niemieckich na granicy niemiecko-włoskiej.

Paryż. Gazety przynoszą sensacyjną wiadomość o wielkich transportach wojsk niemieckich, które stale wysyłane są do Włoch.

Na granicy włosko-niemieckiej znajdują się również większe oddziały wojsk zmotoryzowanych, które także czekają na załadowanie.

Znaczne siły niemieckie są rozkwaterowane również koło Salzburga, Grazu i Innsbrucku. Jedna z dywizji westfalskich miała być skierowana do Libii, a druga na granicę francusko-włoską, koło Mentony.

W kołach wojskowych i politycznych zastanawiają się, czy Włochy nie przygotują jakiejś nowej niespodzianki.

Sierpień kryzysowym okresem Europy.

Pesymistyczne horoskopy sen. Pittmana.
Waszyngton. Senator Pittman oświadczył korespondentowi United Press, że należy przeprowadzić rewizję istniejących przepisów o neutralności przed początkiem sierpnia, kiedy może dojść do kryzysu w Europie. Po wybuchu działań wojennych rewizja ustawy o neutralności byłaby trudniejszą, gdyż wówczas zezwolenie na zakup broni tylko państwom, płacącym gotówką i wywożącym broń na własnych statkach, miałyby charakter wyraźnego uprzywilejowania Anglii i Francji.

Pittman oświadczył, że kongres nie powinien przerywać sesji na sierpień i wrzesień, gdyż w tych miesiącach spodziewać się można doniosłych wydarzeń.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dolar 5.32 1/8; frank francuski 14.11; frank szwajcarski 120.05
funt szterling 24.92; marka niemiecka 212.01; gulden gdański 99.75.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Płacono w złotych kg za 100		
	Posnań, 18. 7.	Bydgoszcz, 17. 7.
Zyto	14.50—14.75	15.00—15.25
Pszenica	23.00—23.50	25.00—26.00
Jęczmień	17.00—18.00	18.25—18.75
Owies	18.10—18.50	18.50—19.00

Redaktor działu politycznego: Ks. prof. Józef Dembieński,
Innych działów: Benon Beichel.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkodą w składaniu, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczenia numerów lub odszkodowania.

We wtorek, dnia 18 bm. o godz. 8 wieczorem zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec i dziadek

a. p.

Franciszek Talaśka

przeżywszy lat 82.

O czym zawiadamia w ciężkim smutku pogrążona

rodzina

Nowe Miasto Lub., Koronowo, Toruń, w lipcu 1939 r.

Ekspozycja zwłok z domu żaloby do kościoła parafialnego odbędzie się w piątek, dn. 21 bm. o godz. 9.30; po czym nastąpi pogrzeb.

PRZYJMUJEMY

wnioski członków o kredyt zaliczkowy pod zastaw zboża do dnia 20 lipca rb.

BANK LUDOWY w Nowym Mieście Lub.

TOMASYNA zagraniczna

już nadeszła

i jest do nabycia

w „ROLNIKU” Spółdzielnia rolniczo-handlowa

w LUBAWIE — telefon 39

w NOWYM MIEŚCIE LUB. — telefon 49

POLECAM

OLEJ cylindrowy

„ motorowy

„ maszynowy

„ centryfugowy

„ podłogowy

WOSK do pasów

TLUSZCZ do lasgrów

S M A R A na olej

żółta i czarna

Fr. Tysler LUBAWA

Kupię staroświecką

szafę

do ubrań oraz inne meble.

Kto wskaże eksp. „Drwęcy” Nowe Miasto Lub.

Sprzedam

od 10—50 mórg ziemi w Nowym Dworcu. Cena według ugody.

Degórski, Nowy Dwór pow. Lubawa

DOM

z ogrodem przedzierzawią natychmiast.

Pozowa, Grabowo

Sad

owocowy wydzierzawiać. Zgłoszenia Marisnowo, p. Nowe Miasto Lub.

Formularze

Świadczenia pochodzenia zwierząt

Umowy uczniowskie

Zaświadczenia do wniosku o przyznanie prawa ubogich

Wnioski o przepustkę

Wnioski o nabycie nieruchomości

Nakazy zapłaty

Zgłoszenia zamieszkania i t. d.

POLECA

Księg. „Drwęca” Nowe Miasto Lub.

Widokówki

Nowego Miasta

w wielkim wyborze

poleca

KSIĘG. „DRWĘCA” Nowe Miasto Lubawskie.

Na sezon owoców

polecam

do zapraw i soków

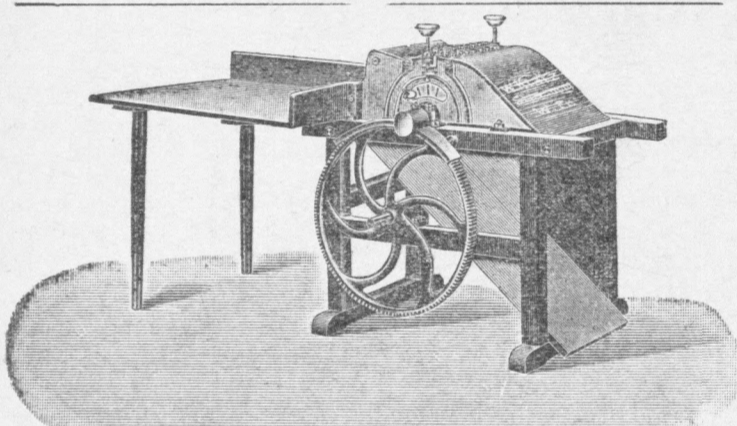
specjalny

cukier kryształ

rafinowany

J. Truszczyński

LUBAWA, Rynek 32

MASZYNY ROLNICZE

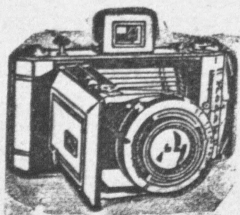
wszelkich typów i fabrykatów: młote i młocarnie, kosłarki, żniwiarki i grabie

Części zapasowe do maszyn żniwnych.

Okazyjnie używane maszyny dostarcza po cenach tanich i na korzystnych warunkach

„UNIA” sp. akc. BRODNICA

odlewnia, fabryka maszyn i warsztaty napraw.

Radość fotografowania

udostępnia system ratalny „Kodak”

„Kodak”

Vollenda 620

anast. f. 45 migawka Compur — format zdjęć 8x9 cm.

gotówką zł. 11.- reszta na 12 rat.

Reklamacyjne błony „Kodak” Panatomic-X

Aparaty oraz wszelkie przybory fotograficzne poleca

Drogeria Pomorska

wł. Tadeusz Nowicki

DZIAŁOWO, ul. Piłsudskiego 11.

ŻNIWIARKI „Cormicka”

Grabie konne — Części zamienne do wszelkich systemów żniwiarek i kosłarek, oryginalne. Pługi, brony, kultywatory

Najlepsze kosy ręcznie kutę

WAPNO — CEMENT — SMOŁA — PAPA DŹWIGARY — GWOŹDZIE — OKUCIA wszelkie inne ARTYKUŁY BUDOWLANE

poleca po wyjątkowo niskich cenach

N. EWERTOWSKI, Nowe Miasto

najstarszy specjalny handel żelaza, maszyn roln., artykuł. budowlanych i sprzętów domowych. TELEFON 66.

BATERIE ANODOWE

„CENTRA”

do radia i do lamp kieszonkowych zawsze świeże

POLECA

J. Truszczyński LUBAWA, Rynek 32

Żyłki, spławiki, haczyki, łańcuszki, ze specjalnego drutu stalowego, karabinki, łączniki, kółeczka sprężynowe, sznurki konopiane, jedwabne i emalowane

oraz błyski na wszelkiego rodzaju ryby drapieżne poleca

KSIĘG. „DRWĘCA” Nowe Miasto.

Uwaga Rolnicy!

Z powodu nadeszłego sezonu przypominam, że

moja

OLEJARNIA jest czynna

dla PP. Rolników w poniedziałki, piątki i soboty

J. Przykłada, Targowisko.

Nowy transport angielskich matiasów

najwyższej jakości (sztuka 25 gr) nadszedł

Stanisław Rost, Nowe Miasto.

Angielskie MATIASY

sztuka 25 groszy

poleca

Maria Wesołowska skład tow. kolon. Lubawa, Rynek 28.

Nowe najtwardsze śledzie

„Ulki” sztuka 10 gr

połów czerwcowy — 1939 rok

poleca

Stanisław Rost, Nowe Miasto.

3 pokoje

1 kuchnia z przynależnościami do wydzierzawienia w Nowym Mieście Lub.

Zgłoszenia do eksp. „Spółki Wydawn.” Nowe Miasto Lub.

Przybłąkał

się pies buldog, odebrać można za zwrotem kosztów.

Wartowski, Nowe Miasto Mielkewicza

3 pokoje

z kuchnią od 1 września do wynajęcia.

Jankowska, Nowe Miasto Szkolna 7

KARTY WIZYTOWE

poleca

Drukarnia „Drwęca”

DRUKI

wszelkiego rodzaju

zwyčajne do naj-
wykwintniejszych

po cenach przystępnych

wykonuje

terminowo i gustownie

Drukarnia „Drwęcy” Nowe Miasto.